

ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

करणกร เปรมศิริ¹
รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์²

บทคัดย่อ

การฟ้องคดีผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นจำเลยต่อศาล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา 8 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตาม มาตรา 4 วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดตาม มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่า ให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่ง พระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม” หมายความว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว และการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีต่อศาลเยาวชนและครอบครัวรวมกันไป หากความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 กำหนดอัตราโทษไว้จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้ดำเนินคดีรวมไปต่อศาลแขวง หากเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 กำหนดอัตราโทษไว้จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี ให้ดำเนินคดีรวมไปต่อศาลจังหวัด

จากการศึกษาพบว่า การกำหนดให้ศาลธรรมดามีอำนาจพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อให้การพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวมีวิธีและใช้มาตรการที่มีความเหมาะสมกว่าการดำเนินคดีอาญาทั่วไป เพื่อแก้ไขตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมิให้กระทำความผิดซ้ำ และมุ่งรักษาสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัวไว้ แต่บทบัญญัติมาตรา 8 วรรคสอง ให้ดำเนินคดี

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

กับศาลธรรมด้วยในกรณีความผิดตามกฎหมายอื่นมีโทษสูงกว่าความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งใช้วิธีพิจารณาความอาญาในศาลธรรมดามีลักษณะเคร่งครัด เป็นทางการ การพิจารณาคดีอาจปะปนกับคดีอาญาทั่วไป ศาลไม่สามารถใช้อำนาจให้การพิจารณาคดีเป็นการลับได้ ทั้งยังขาดบุคลากรและหน่วยงานราชการที่มีประสบการณ์และสนับสนุนการทำงานของผู้พิพากษาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ ผู้พิพากษาสมทบและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งผ่านการอบรมในการทำหน้าที่ในศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นอย่างดี และมุ่งลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าการแก้ไขผู้กระทำความผิด ทำให้การดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัวไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จึงควรให้ศาลเยาวชนและครอบครัวที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพของบุคคลในครอบครัวและเป็นศาลพิเศษ มีกระบวนการพิจารณาที่มีความพิเศษและเป็นการเฉพาะ ไม่เป็นทางการ ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มุ่งแก้ไขตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าลงโทษผู้กระทำความผิด ดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัวและความผิดตามกฎหมายอื่นซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกันทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ มีการจัดตั้งศาลครอบครัวเป็นการเฉพาะให้มีอำนาจพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพและคำสั่งต่างๆ เพียงศาลเดียว

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 8 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยให้คดีความรุนแรงในครอบครัวทุกกรณีอยู่ในเขตพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว นอกจากนี้ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมให้ “ที่ปรึกษากฎหมาย” เข้าทำหน้าที่แตกต่างให้กับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวแทนทนายความ เพื่อแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเจตนารมณ์ในอันที่จะรักษาความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไว้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

1. บทนำ

การกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน มีความละเอียดซับซ้อนแตกต่างจากความสัมพันธ์ของบุคคลทั่วไป การแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว การใช้วิธีที่มีรูปแบบและลักษณะทั่วไปจึงไม่เหมาะสม และทำให้ครอบครัวได้รับผลกระทบ ดังนั้นปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวจึงต้องใช้วิธีการและรูปแบบที่มีลักษณะพิเศษเพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำ และแก้ไขผู้กระทำความรุนแรงไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีก วิธีการและรูปแบบนั้น จะต้องมิลักษณะไม่เคร่งครัด ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับครอบครัวเป็นอย่างดี ไม่

พิจารณาปะปนกับคดีทั่วไป และสิ่งสำคัญที่สุดจะต้องเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างถ่องแท้ โดยจะต้องมุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรงมิให้กระทำความผิดซ้ำอีก และมุ่งที่จะรักษาความสัมพันธ์อันดีของบุคคลในครอบครัวไว้ให้ได้เป็นสำคัญ

ในปัจจุบันการฟ้องผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นจำเลยต่อศาล พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 8 วรรคสอง กำหนดว่า หากผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว³ และการกระทำความผิดนั้น เป็นความผิดกรรมเดียวกันกับกฎหมายอื่น เช่น สามีทำร้ายร่างกายภริยาด้วยวิธีการตบ การกระชากเสื้อผ้า นอกจากจะเป็นความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวแล้ว การกระชากเสื้อผ้าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391⁴ ด้วย ให้ฟ้องจำเลยต่อศาลเยาวชนและครอบครัว แต่ถ้าหากจำเลยทำร้ายร่างกายภริยาเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295⁵ ซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ซึ่งก็คือศาลแขวง แต่หากจำเลยทำร้ายร่างกายภริยาเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297⁶ ให้ฟ้องจำเลยต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 ซึ่งก็คือศาลจังหวัด ซึ่งศาลธรรมดาคะใช้วิธีพิจารณาความคดีอาญาทั่วไปในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา มีลักษณะเคร่งครัด เป็นทางการ และไม่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ มีวัตถุประสงค์ในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษมากกว่าการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ทั้งการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวปะปนกับคดีอาญาทั่วไปทำให้ผู้กระทำและผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับความอับอาย เสียหาย ทั้งไม่มีผู้พิพากษาสมทบที่มีจะต้องมีคุณสมบัติและผ่านการอบรมเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบในการ

³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา 4 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391 บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้ผู้นั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี”

พิจารณาตีความรุนแรงในครอบครัว ไม่มีที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นทนายความที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งแตกต่างจากศาลเยาวชนและครอบครัวมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งแก้ไขผู้กระทำความผิด และรักษาความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวอยู่แล้ว เช่นเดียวกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จึงเป็นเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8 วรรคสอง ให้การพิจารณาตีความรุนแรงในครอบครัวทุกกรณีอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั้งหมด

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ดังที่ได้กล่าวมา ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลภายในครอบครัว ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจึงต้องอาศัยวิธีการและรูปแบบที่มีลักษณะพิเศษ จึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงความหมาย ลักษณะ สภาพปัญหา สาเหตุ รูปแบบ และผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเสียก่อน

2.1 ความหมาย ลักษณะ สภาพปัญหา สาเหตุ รูปแบบและผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

การกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้น เป็นความผิดซึ่งมีโทษทางอาญาซึ่งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้น ล้วนแต่เป็น “บุคคลในครอบครัว” ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 3 วรรคสอง ให้คำนิยามหมายถึง คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็เด็ก ผู้หญิง ผู้ชาย ผู้สูงอายุหรือชราภาพ⁷

ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) คือความรุนแรงในครอบครัวโดยทั่วไป หมายถึงการใช้ความรุนแรงใดๆระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว ซึ่งมีผลหรือมักมีผลให้เกิดอันตรายหรือความเดือดร้อนทางกาย ทางเพศ หรือทางจิตใจต่อฝ่ายที่ถูกกระทำ และรวมไปถึงการขู่ข่มขู่คุกคามว่าจะใช้ความรุนแรง การบีบบังคับเพื่อการทำให้สูญเสียอิสรภาพโดยพลการ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในชีวิตสาธารณะหรือชีวิตส่วนตัวก็ตาม⁸ โดยไม่จำกัดเพศ อาจเป็นเด็ก ผู้ชาย หรือผู้หญิงก็ได้ มิได้จำกัดเฉพาะการกระทำต่อร่างกาย

⁷ อังคณา ช่วยคำชู (2555). ความรุนแรงในครอบครัว : สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางการช่วยเหลือ. วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 : 2555 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

⁸ คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ วุฒิสภา. ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และผู้สูงอายุในครอบครัว. ลำดับที่ 19 (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา, ม.ป.ป.) หน้า 3.

เท่านั้น แต่หมายความรวมถึง การทำอันตรายต่อจิตใจและอารมณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งด้วย⁹ ส่วนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้ความหมายของคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท โดยรูปแบบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีอยู่ 3 รูปแบบใหญ่¹⁰ ได้แก่ ความรุนแรงต่อคู่สมรส ความรุนแรงต่อเด็ก และความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ

เมื่อเกิดการปัญหาความรุนแรงในครอบครัวแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อครอบครัวและบุคคลภายในครอบครัว มิใช่แต่เฉพาะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น¹¹ ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว เพราะปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่ทำให้ลายความสัมพันธ์และความไว้วางใจของบุคคลในครอบครัว และยังส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านความสุขและทางด้านเศรษฐกิจของสังคม และยังเป็นปัญหาที่สามารถถ่ายทอดไปยังคนรุ่นหลังได้ ส่งผลกระทบในระยะยาวต่อครอบครัวและสังคม

2.2 ทฤษฎีการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญา

โทษทางอาญา คือ ผลโดยซึ่งกระทำความผิดได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินการกระทำนั้น¹² การลงโทษทางอาญาต่อผู้กระทำความผิดนั้น จะต้องพิจารณาถึงทฤษฎีการลงโทษทางอาญาประกอบด้วย ซึ่งแต่ละทฤษฎีจะมีรูปแบบและสนองต่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่แตกต่างกัน สามารถแยกออกพิจารณาได้ ได้แก่ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อชดใช้ความผิด ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษสาสมกับการกระทำความผิด ปัจจุบันไม่ได้รับความนิยมมากนัก ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เพื่อให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเจ็บปวดและเป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่น ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคม ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และทฤษฎีการลงโทษเพื่อตัดมิให้มีโอกาสกระทำความผิดอีก ผู้กระทำความผิดจะถูกตัดความสามารถในการกระทำความผิด ได้แก่ โทษประหารชีวิต จำคุก หรือการเนรเทศ เป็นต้น¹³

⁹ จิตฤดี วีระเวสส์ (2543, กันยายน). ความรุนแรงในครอบครัว. บทบัณฑิตย์, 56, 3. หน้า 223.

¹⁰ รณชัย คงสกนธ์ (2547). 100(ร้อย) เรื่องรัก...รุนแรง. หน้า 35-36.

¹¹ แหล่งเดิม. หน้า 26-28.

¹² สหชน รัตนไพศาล. (2527). ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะกฎหมายไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญา, หน้า 10.

¹³ อุทิศ แส่นโกติก. วัตถุประสงค์ของการลงโทษ. บทบัณฑิตย์ เล่มที่ 27 ตอน 2 ปีที่ 2513, หน้า 271-299.

2.3 เจตนาธรรมและอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวในประเทศไทย

ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีวิธีพิจารณาคดีอาญาเป็นการเฉพาะแตกต่างหากจากวิธีพิจารณาคดีอาญาทั่วไป มีเจตนาธรรม 4 ประการ¹⁴ ได้แก่

1. เพื่อสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อนำความยุติธรรมที่ค้ำประกันถึงลักษณะเฉพาะบุคคลมาใช้ หาสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อจะได้กำหนดมาตรการให้เหมาะสม
3. เพื่อนำวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมมาใช้กับเด็กหรือเยาวชนเป็นรายบุคคล
4. เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของครอบครัว โดยค้ำประกันถึงสวัสดิภาพของบุตรเป็นสำคัญ

อำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 10 กำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจ ได้แก่ คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง คดีครอบครัว คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ และคดีอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว

ผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น เกิดจากหลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน¹⁵ หมายถึง การที่ประชาชนร่วมในกระบวนการยุติธรรม แต่รูปแบบอาจจะแตกต่างกันไปบ้าง เช่นในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการเป็นลูกขุน ส่วนในระบบกฎหมายซีวิลลอว์จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของผู้พิพากษาสมทบในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจตุลาการ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของประชาธิปไตย โดยผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัวของไทยนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กับตัวที่สำคัญๆ ได้แก่ จะต้องมีการเคยมีบุตร หรือทำงานเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก เยาวชน หรือครอบครัวมาก่อน ไม่น้อยกว่า 3 ปี นอกจากนี้จะต้องผ่านการอบรมวิชาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ รวมถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว

¹⁴ ประเทือง ธนิยผล, กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546), หน้า 22-24

¹⁵ ภัทรารุช มกรเวส, การมีส่วนร่วมของประชาชนในอำนาจตุลาการ, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2553, หน้า 6-8.

2.5 เขตอำนาจและวิธีพิจารณาความอาญาของศาลไทยในคดีความรุนแรงในครอบครัว

เขตอำนาจของศาลไทยในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 8 วรรคสอง กำหนดเขตอำนาจของศาลในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว โดยสามารถแบ่งออกได้¹⁶ ดังนี้

1. กระทำพินัยกรรมกระทำความรุนแรงในครอบครัว ความผิดเดียวไม่มีความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณา
2. ถ้ากระทำความรุนแรงในครอบครัว และเป็นความผิดตามกฎหมายอื่น แต่ความผิดตามกฎหมายอื่นมีอัตราโทษต่ำกว่า ให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณา
3. ถ้ากระทำความรุนแรงในครอบครัว และเป็นความผิดตามกฎหมายอื่น แต่ความผิดตามกฎหมายอื่นมีอัตราโทษสูงกว่า ให้ศาลธรรมดามีอำนาจพิจารณา
4. ถ้าความผิดตามกฎหมายอื่นไม่ได้เป็นความผิดกรรมเดียวกันกับความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้ดำเนินคดีต่อศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 24 ประกอบมาตรา 160 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
5. ในกรณีผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นทหาร หากไม่ได้กระทำความผิดร่วมกับพลเรือน ให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณา แต่หากกระทำความผิดร่วมกับพลเรือน ให้ศาลธรรมดามีอำนาจพิจารณา

3. เขตอำนาจของศาลในต่างประเทศในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว

การดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัวในต่างประเทศนั้น มีการกำหนดเขตอำนาจของศาลแตกต่างกันออกไป ในบางประเทศมีการจัดตั้งศาลครอบครัว (Family Court) ขึ้นเพื่อให้มีอำนาจในการดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัวเป็นการเฉพาะ ในที่นี้ผู้เขียนยกประเทศสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งให้มีการจัดตั้งศาลครอบครัวขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัว

3.1 ประเทศสิงคโปร์

แต่เดิมในปี ค.ศ. 1985 รัฐสภาประเทศสิงคโปร์ได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยผู้หญิงฉบับ ค.ศ. 1961 (Woman's Charter 1961) บทที่ 353 หมวดที่ 7 ตั้งแต่มาตรา 64-67 บัญญัติคุ้มครองความรุนแรงในครอบครัว โดยให้ศาลจังหวัด (District Court) หรือศาลแขวง (Magistrate Court) มีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครอง

¹⁶ สำนักงานอัยการสูงสุด. แนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. หน้า 13.

สวัสดิภาพ (protective order) หรือ PO หรือคำสั่งคุ้มครองในเหตุฉุกเฉิน (Expedited Order) หรือ EO ต่อมาภายหลังในปี ค.ศ. 2014 รัฐสภาประเทศสิงคโปร์ได้ตราพระราชบัญญัติ Family Justice Act 2014 มาตรา 5 กำหนดให้จัดตั้งศาลครอบครัวและศาลเยาวชนขึ้น กำหนดให้มีอำนาจศาลครอบครัวเช่นเดียวกับศาลแขวง กล่าวคือ มีเขตอำนาจในการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่ความรุนแรงในครอบครัวเกิดในอาณาเขตของประเทศ สิงคโปร์ บนเรือหรืออากาศยาน หรือบุคคลซึ่งมีสัญชาติสิงคโปร์และเหตุเกิดในทะเลหรืออากาศยาน และกรณีใดๆ ที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลแขวงสิงคโปร์ โดยมาตรา 76 (a)(b) บัญญัติให้แก้ไขเพิ่มเติม Woman's Charter 1961 ในส่วนของคำนิยามมาตรา 2 ให้ “ศาล” ในส่วนที่ 7 ให้หมายถึง ศาลครอบครัว¹⁷

3.2 ประเทศออสเตรเลีย

ในระดับมลรัฐของประเทศออสเตรเลียนั้น มีการออกกฎหมายอาญาของมลรัฐ (Crime Domestic Violence Ordinance 1986 ACT) ให้อำนาจศาลแขวงออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ผู้ได้รับความรุนแรงในครอบครัวและได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของตำรวจฉบับปี 1927 (Police Ordinance 1927 ACT) ให้ตำรวจมลรัฐมีอำนาจจับกุมกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่งคุ้มครอง ซึ่งในขณะนั้นกฎหมายครอบครัวของสหพันธรัฐ (Family Law Act 1975) มาตรา 114 บัญญัติให้ศาลครอบครัวแห่งออสเตรเลียและศาลครอบครัวมลรัฐออสเตรเลียตะวันตกรวมถึงศาลท้องถิ่นในทุกมลรัฐ มีอำนาจออกคำสั่งในคดีระหว่างคู่สมรสในกรณีที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส รวมทั้งการออกคำสั่งคุ้มครองบุคคล (personal protection)

4. วิเคราะห์ปัญหาเขตอำนาจของศาลในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทยและต่างประเทศ

ดังที่ได้กล่าวมาในบทที่ 2 การดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัวของศาลไทย ให้ศาลเยาวชนและครอบครัวและศาลธรรมดามีอำนาจในการพิจารณาขึ้นอยู่กับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น ผู้เขียนจะทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเขตอำนาจศาลไทยในการดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัว ถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย วิธีพิจารณาความของศาล นุเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง โดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศไทย

¹⁷ Section 76. “The Women’s Charter (Cap. 353, 2009 Ed.) is amended —.....“ “court” —

(b) for the purposes of Part VII, means a Family Court; and...”

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับเจตนาธรรมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนาธรรมเพื่อให้คดีความรุนแรงในครอบครัวได้รับการพิจารณาด้วยวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม รวมทั้งปกป้องคุ้มครองผู้ถูกระทำและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วย โดยกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป โดยมุ่งรักษาสัมพันธภาพอันดีของครอบครัว¹⁸ ส่วนเจตนาธรรมในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น ก็เพื่อมุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษ และคุ้มครองสถานภาพของครอบครัวเป็นสำคัญ แต่เจตนาธรรมในการจัดตั้งศาลธรรมดานั้น ก็เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษโดยนำเอาทฤษฎีการลงโทษมาใช้ตามความเหมาะสมแก่การกระทำความผิดเป็นสำคัญ¹⁹ ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมของเจตนาธรรมระหว่างศาลเยาวชนและครอบครัวกับศาลธรรมดาของไทยแล้ว ศาลเยาวชนและครอบครัวมีเจตนาธรรมที่สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

4.2 ปัญหาความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาของศาล

ในคดีความรุนแรงในครอบครัวที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น จะนำเอาวิธีพิจารณาความอาญาของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการพิจารณาคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลธรรมดา ศาลจะนำวิธีพิจารณาความอาญาของศาลนั้นมาใช้บังคับ ซึ่งวิธีพิจารณาความอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 นั้น กำหนดว่าการพิจารณาคดีอาญาจะต้องกระทำในห้องที่มีชื่อห้องพิจารณา²⁰ ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีห้องพิจารณาคดีอาญาที่มีชื่อห้องพิจารณาคดีทั่วไป และไม่ปะปนกับคดีทั่วไป ห้องพิจารณามีบรรยากาศเป็นกันเอง นอกจากนี้ การพิจารณาความอาญายังต้องพิจารณาเป็นการลับ และเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีเท่านั้น²¹ จึงจะมีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาคดีได้ ทั้งวิธีพิจารณาคดีไม่ต้องเคร่งครัด²² ซึ่งแตกต่างจากวิธีพิจารณาความอาญาของศาลธรรมดา การพิจารณาคดีจะต้องพิจารณาในห้องพิจารณาคดีทั่วไป และอาจทำให้การพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวไป

¹⁸ คู่มือปฏิบัติงานของหน่วยงานในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว, กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

¹⁹ ปกป้อง ศรีสนิท, (2559). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

²⁰ มาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

²¹ มาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

²² มาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

ปะปนกับคดีอาญาทั่วไป ทั้งการพิจารณาคดีจะต้องกระทำโดยเคร่งครัด ดังนั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงมีความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญามากกว่าศาลธรรมดา

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการมีผู้พิพากษาสมทบ

ในกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว มีผู้พิพากษาสมทบเข้ามามีส่วนร่วมกับผู้พิพากษาในการพิจารณาคดี ส่วนศาลธรรมดาค่าจะไม่ผู้พิพากษาสมทบเข้าร่วมในการพิจารณาคดี ผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัวจะต้องมีคุณสมบัติสำคัญ คือ จะต้องมิหรือเคยมิบุตร หรือมิประสบการณ์เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน หรือครอบครัว มาเป็นเวลายาวไม่น้อยกว่า 3 ปี นอกจากนี้ผู้พิพากษาสมทบจะต้องผ่านการอบรมความรู้และเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ การให้คำแนะนำ และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตลอดจนหน้าที่ตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญและมีความเหมาะสมที่จะเข้าไปทำหน้าที่ช่วยเหลือการพิจารณาของผู้พิพากษาในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้เป็นอย่างดี ซึ่งแตกต่างจากศาลธรรมดา ซึ่งไม่มีผู้พิพากษาสมทบเข้าช่วยเหลือ

4.4 ปัญหาเกี่ยวกับการมีที่ปรึกษากฎหมาย

ที่ปรึกษากฎหมายกำเนิดขึ้นตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยคุณสมบัติของที่ปรึกษากฎหมาย²³ นั้น จะต้องเป็นทนายความ และจะต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ รวมถึงจะต้องผ่านการอบรมความรู้อื่นๆ ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวด้วย ด้วยที่ปรึกษากฎหมายเป็นทนายความที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวแล้ว ที่ปรึกษากฎหมายจึงมีคุณสมบัติและคุณวุฒิในการช่วยเหลือกระบวนการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวได้เป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันยังไม่มีที่ปรึกษาที่ปรึกษาเข้าไปช่วยเหลือในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว

4.5 ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรที่สนับสนุนการทำงานของศาล

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจหน้าที่ในการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและครอบครัว เสนอความเห็น แนวทางแก้ไขต่างๆ ต่อศาลเยาวชนและครอบครัว รวมทั้งแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ

²³ มาตรา 121

ความคิด สถานพินิจฯ จึงเป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และให้ความช่วยเหลือในการพิจารณาคดี ความรุนแรงในครอบครัวต่อศาลเยาวชนและครอบครัวได้อย่างเต็มที่

4.6 ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลไทยในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

แต่เดิมประเทศสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียให้ศาลแขวงมีอำนาจในการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งออกคำสั่งคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว แต่ต่อมาทั้งประเทศ สิงคโปร์และออสเตรเลีย มีการจัดตั้งศาลครอบครัวเป็นการเฉพาะเพื่อพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งคำสั่งคุ้มครองผู้ถูกกระทำและคำสั่งบังคับผู้กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

4.7 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดเขตอำนาจศาลในคดีความรุนแรงในครอบครัว

เนื่องจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลภายในครอบครัวซึ่งมีความสัมพันธ์ละเอียดซับซ้อนกว่าบุคคลทั่วไป การแก้ไขปัญหาจึงต้องใช้รูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 8 วรรคสองกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลธรรมดาที่มีอำนาจพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว แต่เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ที่มุ่งให้การพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวได้รับการพิจารณาด้วยวิธีการ ขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป แต่กลับให้ศาลธรรมดาซึ่งมีวิธีพิจารณาความอาญาทั่วไปมีอำนาจพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัว ไม่มีห้องพิจารณาเป็นการเฉพาะ และอาจปะปนกับคดีอาญาทั่วไป มีรูปแบบวิธีพิจารณาความอาญาที่เคร่งครัด เป็นทางการ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวล้มเหลวหรือไม่มีประสิทธิภาพ ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลพิเศษ มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเป็นการเฉพาะ มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและรักษาสัมพันธภาพของครอบครัวเช่นเดียวกันกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีวิธีพิจารณาที่มีรูปแบบ ขั้นตอน และลักษณะพิเศษที่ไม่เป็นทางการและยืดหยุ่นได้²⁴ มีห้องพิจารณาที่ใช้ห้องพิจารณาคดีทั่วไป²⁵ ไม่อาจปะปนกับการพิจารณาคดีธรรมดา ทั้งยังมีผู้พิพากษาสมทบและที่ปรึกษากฎหมายที่มีความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวเป็นอย่างดี ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะมีเขตอำนาจพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวทุกกรณี

²⁴ มาตรา 114

²⁵ มาตรา 107

5. ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาเขตอำนาจศาลในการพิจารณาตีความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จึงเห็นสมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1. ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 8 วรรคสอง โดยกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งในกรณีที่ความผิดอื่นที่เป็นกรรมเดียวกัน และมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วยให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวทั้งหมด โดยแก้ไขเป็นว่า “ในกรณีที่การกระทำความผิดตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง ต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น และให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปบังคับใช้โดยอนุโลม”

2. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายให้ที่ปรึกษากฎหมายให้เข้าทำหน้าที่แทนทนายความในคดีความรุนแรงในครอบครัวทั้งหมด

3. แก้ไขบทนิยามของคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” ให้หมายความครอบคลุมถึง ความผิดต่อชีวิต เพื่อให้ศาลสามารถใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และปกป้องคุ้มครองบุคคลในครอบครัวคนอื่นๆ ด้วย

บรรณานุกรม

คู่มือปฏิบัติงานของหน่วยงานในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว.กรมพัฒนา

สังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จิตฤดี วีระเวสส์ (2543, กันยายน). *ความรุนแรงในครอบครัว*. บทบัณฑิต, ปีที่ 56, ฉบับที่ 3.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2559). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ประเทือง ธนิยผล, *กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาดีครอบครัว*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546

ภัทรารุช มกรเวส. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในอำนาจตุลาการ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

รณชัย คงสกนธ์ (2547). *100(ร้อย) เรื่องรัก...รุนแรง*.

สหชน รัตนไพศาล. (2527). *ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะกฎหมายไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา*.

สำนักงานอัยการสูงสุด.แนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550.

อังคณา ช่วยคำชู (2555). ความรุนแรงในครอบครัว : สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางการช่วยเหลือ. วารสาร
ธรรมศาสตร์ ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 : 2555 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุทิศ แส่นโกติก. วัตถุประสงค์ของการลงโทษ. บทบัณฑิตย์ เล่มที่ 27 ตอน 2 ปีที่ 2513, หน้า 271-299.